CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

MPO 2015

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

miejsce na naklejkę

dysleksja

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA POLSKIEGO

POZIOM ROZSZERZONY

DATA: **7 maja 2015 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS PRACY: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **40**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 11 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu albo pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
5. Możesz korzystać ze słownika poprawnej polszczyzny i słownika ortograficznego.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

MPO-R1_1P-152

MPO 2015

Układ graficzny
© CKE 2015

Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie.

Temat 1. **Określ, jaki problem podejmuje Umberto Eco w podanym tekście. Zajmij stanowisko wobec rozwiązania przyjętego przez autora, odwołując się do tego tekstu oraz innych tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.**

Umberto Eco
Historia piękna

Najbardziej znaczącym ruchem literackim i artystycznym wypływającym z dekadentyzmu był symbolizm, którego poetyka narzuciła pewną wizję sztuki zarazem i świata. U jego początków umieszcza się dzieło Charles'a Baudelaire'a[1]. Poeta krąży po mieście przemysłowym, handlowym i zmechanizowanym, w którym nikt nie należy do samego siebie, a każdy zwrot do świata wewnętrznego wydaje się skazany na niepowodzenie: dzienniki prasowe […] spłaszczają jednostkowe doświadczenie w ogólnikowych schematach; triumfująca właśnie fotografia w okrutny sposób unieruchamia rzeczywistość, utrwala ludzkie oblicze w osłupiałym spojrzeniu w obiektyw, odbiera danemu przedstawieniu wszelką aurę nieuchwytności, zabija – zgodnie z sądem wielu współczesnych – możliwość wyobraźni. Jak stworzyć na nowo szansę głębszego i prawdziwszego, intensywniejszego i bardziej tajemniczego doświadczenia?

Esej Edgara Allana Poego[2] *Zasady poezji* ujmował teoretycznie piękno jako rzeczywistość, która zawsze jest gdzieś poza nami, poza naszymi wysiłkami, ażeby je unieruchomić. I właśnie na tle owego platonizmu[3] piękna zarysowuje się idea pewnego świata sekretnego, świata tajemniczych analogii, który ukrywa zazwyczaj tak zwana naturalna rzeczywistość, a który objawia się jedynie spojrzeniu poety. Jak mówi sławny sonet Baudelaire'a, *Correspondences*[4], natura jest jak świątynia, której żywe kolumny pozwalają niekiedy ulecieć zmieszanym słowom: natura jest **lasem symboli**. Barwy i dźwięki, obrazy i rzeczy odwołują się do siebie wzajemnie, objawiając nam swoje pokrewieństwa i tajemnicze współbrzmienia.

Poeta staje się szyfrantem owego sekretnego języka wszechświata, piękno jest ukrytą prawdą, którą wydobywa on na światło. Rozumiemy teraz, dlaczego, jeśli wszystko posiada moc **objawiania**, należy intensyfikować swoje doświadczenie w owych obszarach, gdzie zawsze jawiło się jako tabu […]; ów rodzaj magicznej tożsamości pomiędzy człowiekiem i światem otwiera nas na pewne uniwersum, znajdujące się poza wszechświatem rzeczy rzeczywistych, odsłania nam rodzaj sekretnej duszy rzeczy lub – jeszcze lepiej – działanie poety za sprawą poezji nadaje rzeczom walory, jakich wcześniej nie miały.

Jeśli piękno wydobyte zostaje z tkanki zwyczajnych zdarzeń (czy ukrywają je one, czy odwołują się do piękna, które jest gdzieś poza nimi), problem polega na uczynieniu z języka doskonałego środka aluzyjności.

Historia piękna, red. Umberto Eco, przeł. Agnieszka Kuciak, Poznań 2008.

---

[1] Charles Baudelaire (1821–1867) – francuski poeta i krytyk literacki.
[2] Edgar Allan Poe (1809–1849) – amerykański poeta, nowelista, krytyk literacki epoki romantyzmu.
[3] Platonizm – tu: idealistyczny system filozoficzny Platona, głoszący teorię idei jako doskonałych prototypów rzeczy będących ich niedoskonałym odwzorowaniem.
[4] *Correspondences* – sonet Charles'a Baudelaire'a znany pod polskim tytułem *Oddźwięki* w tłumaczeniu Antoniego Langego.

Temat 2. **Dokonaj interpretacji porównawczej podanych tekstów. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.**

Zygmunt Krasiński
Na Sybir!

Sprzed ócz wam zniknę – jak fala sprzed łodzi,
Sprzed ócz wam zniknę – jak ptak, co odlata –
Sprzed ócz wam zniknę – jak sen, co odchodzi –
Odejdę od was w nieskończoność świata.

Odejdę od was cicho, niespodzianie,
Odejdę od was pewnie nocą ciemną.
Nikt mi nie ściśnie rąk na pożegnanie
I jak z umarłym, nikt nie pójdzie ze mną.

Na próżno składać będziecie narady,
Pytać się, płacząc: „Kędy jego droga?"
Bo wam ukryte zostaną me ślady,
Jak ślad dusz, z trumny lecących do Boga.

Lecz nie polecę ku wiecznej krainie,
Lecz nie odejdę ku kwiecistszym brzegom!
Kat mnie popędzi ku Sybiru śniegom
I pamięć moja z serc waszych upłynie.

Heidelberg, 1845 r. [pierwsza połowa lipca]

Zygmunt Krasiński, *Na Sybir!*, [w:] tenże, *Wiersze. Poematy. Dramaty,* Warszawa 1980.

Jacek Kaczmarski
Zesłanie studentów

Pod wielką mapą Imperium
Odpocząć – jak kto potrafi
Kończymy bliską Syberią
Skrócony kurs geografii

Śpi – kto spać może po drodze
Trudnej jak lekcja historii
Na wielkiej pustej podłodze
Egzamin wstępny katorgi

Najmłodszy w mapę jak w okno
Patrzy sczytując litery
Układa drogę powrotną
Przez białe wiorsty[5] papieru

[5] Wiorsta – dawna rosyjska miara długości (ok. 1067 m).

Dwaj inni usiedli razem
Dręczą się w mokrych ubraniach
Jak by tu ojcu pokazać
Naganne ze sprawowania

Ten ściągnął buty tarł palce
Ten nogą zdrętwiałą kołysze
Ten jeszcze myśli o walce
Ten Odyseję już pisze

A żołdak spity jak bela
Śpi i karabin odrzucił
Wie nawet już w majaczeniach
Że i tak nie mają gdzie uciec

Szynele[6] o wyrok za duże
Kij co z wilgoci poczerniał
Książki tobołki podróżne
Pod wielką mapą Imperium

1980 r.

Jacek Kaczmarski, *Zesłanie studentów*, [w:] tenże, *Antologia poezji*, Warszawa 2012.

WYPRACOWANIE

na temat nr ……

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[6] Szynel – męski płaszcz noszony przez wojskowych, niektórych urzędników i uczniów w carskiej Rosji w XIX i na początku XX wieku.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tabelę wypełnia egzaminator!

		Liczba punktów	Suma	Uzasadnienie przyznania 0 punktów
wypowiedź argumentacyjna	A.	0 – 3 – 6 – 9		
	B.	0 – 3 – 6 – 9		
interpretacja porównawcza	A.	0 – 2 – 4 – 6		
	B.	0 – 4 – 8 – 12		
	C.	0 – 2		
	D.	0 – 3 – 6		
	E.	0 – 1 – 2		
	F.	0 – 2 – 4		
	G.	0 – 2 – 4		
	H.	0 – 2 – 4		

BRUDNOPIS ***(nie podlega ocenie)***